

ULUSLARARASI
KADIN VE HUKUK SEMPOZYUMU

TÜRKİYE
BAROLAR BİRLİĞİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ

KADIN VE HUKUK

TERSTEN BİR OKUMA: TÜRKİYE'DE KADIN SUÇLULUĞUNUN ANLAŞILMASINDA BİR ETKEN OLARAK KADINA YÖNELİK ŞİDDET

Doç. Dr Hande Şahin [□]

Kadına yönelik şiddet, dünyada ve Türkiye'de oldukça yaygın bir problemdir. Kadına yönelik şiddet, birçok farklı toplumsal problemi de beraberinde getirmektedir. Bu durum, olgunun farklı disiplinlerce sorgulanmasını zorunlu kılmaktadır. Türkiye gibi geleneksellik ve modernlik arasında sıkışmış toplumlarda ise namus, ataerkillik, töre gibi farklı toplumsal olgular şiddeti beslemektedir. Tüm bu olgular, geleneksel yapı içinde girift bir hal almışlardır. Kadını edilgen kabul eden ataerkil yapı içinde kadının namusu ve bedeninin sorumlusu eş, baba veya erkek kardeştir. Ortaya çıkabilecek herhangi bir tehlike karşısında namusun ve bedeninin korunması adına kadına şiddet uygulamak, kabul edilebilir bir durumdur. Öyle ki gerekli görüldüğünde kadının ölümü cezalandırılması bile namusun yani kirlenmiş bedeninin ortadan kaldırılması adına normal kabul edilebilir. Ancak kadına yönelik şiddet, refleksif bir hareket olarak şiddeti doğurmaktadır. Kadınlar, kendilerini, çocuklarını ve yakınlarını korumak adına suç işleyebilmektedir. Bu yüzden Türkiye'de kadın suçluluğunu anlaşılabilmesi, tüm bu olguları içine alan bir bakış açısıyla mümkün olabilir. Batı merkezli birçok suç teorisinin, Türkiye'de kadın suçluluğunu analiz etmede yaşadığı sınırlılığın temel nedeni de bu durumdur.

Hazırlanmış olan bu çalışma Denizli Çardak Açık Kadın Ceza İnfaz Kurumunda yapılmış bir alan çalışmasının sonuçları üzerine inşa edilmiştir. Kadınların işledikleri suç ve nedenlerini, Türkiye'ye özgü alt kültürler temelinde sorgulamıştır. Çalışmada 60 kadına anket uygulanmış, 6 kadın ile derinlemesine mülakat yapılmıştır. Çalışmanın sonucu göstermektedir ki kadınların suç işleme nedenleri arasında birinci sırada şiddet ikinci sırada ise namus olguları gelmektedir. Şiddetin büyüklüğü arttıkça kadınların kendini koruma ihtiyacı da artmaktadır. Birçok kadın aile içinde sözlü ve fiziksel şiddete maruz kaldığını belirtmiştir. Çalışmaya katılan kadınların en çok hüküm giydikleri suç cinayettir ve dörtte üçü eşini öldürmüştür. Çalışmada ataerkil yapının kadın suçluluğu üzerindeki belirleyiciliğine dair birçok anlamlı verilere ulaşılmıştır.

[□] Celal Bayar Üniversitesi İİBF, handecelik82@yahoo.com